

26.08.2025

I henhold til § 37, stk. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut, fremsætter jeg hermed følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Kan Naalakkersuisut redegøre for, hvordan de to nye affaldsforbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut konkret forventes at løse den nuværende affaldsproblematik i kystbyer og bygder, hvor affald stadig i mange tilfælde deponeres eller brændes under uhensigtsmæssige forhold?
2. Hvilke konkrete initiativer og investeringer har Naalakkersuisut eller Esani A/S planlagt for at sikre, at affald fra byer og bygder uden for Nuuk og Sisimiut rent faktisk kan transporteres og behandles på de nye anlæg – herunder logistik, skibskapacitet og mellemoplag?
3. Er Naalakkersuisut enige i, at det er problematisk at midlertidigt dispensere fra soliditetskravet i Inatsisartutloven, så Esani A/S kan optage yderligere lån – uden samtidig at præsentere en samlet plan for, hvordan selskabets økonomi bliver sund og bæredygtig på længere sigt?
4. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at affaldstaksterne ikke ender med at stige for borgerne – særligt i yderdistrikterne – som følge af øgede lån og drift af centrale anlæg?
5. Vil Naalakkersuisut sikre, at Inatsisartut bliver inddraget i fastsættelsen af de krav, der stilles til Esani A/S i forbindelse med den midlertidige dispensation fra soliditetskravet – herunder krav om økonomisk genopretning, gennemsigtighed og rapportering?
6. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at de byer og bygder, der ikke er medlem i Esani får service og mulighed for at komme af deres affald. Esani har fået 50 mio. kr. fra landskassen og får midler fra kommuner der er medlemmer og får nu lån på 500 mio. kr. Vil man give de kommuner der vil klare affaldet selv nogle muligheder eller vil de blive svigtet, hvor affald er meget stort problem allerede nu?
7. Kan Naalakkersuisut bekræfte at der ikke er noget konsekvenser at overtræde i Stockholm konventionen, da der ikke er noget opsyn med det?
8. Kan Naalakkersuisut bekræfte at Avannaata Kommunua kan etablere forbrændingsanlæg, der ikke overholder Stockholm konventionen, da der hverken er tilsyn og konsekvenser ved at overtrædelse?

(Medlem af Inatsisartut Jens Napātôk', Naleraq)

Begrundelse:

Det fremgår, at anlæggene skal gavne hele landet, men det er uklart, hvordan affaldet fra kystens byer og bygder reelt skal transporteres til anlæggene – og om infrastrukturen og logistikken er afklaret og realistisk. Derfor er det vigtigt at Naalakkersuisuts planer og holdninger til de kommuner der ikke er medlem af Esani og hvordan de vil de få deres service eller om de straffes for ikke at være medlem.

Hvis der gives dispensation fra loven, bør det ske under demokratisk kontrol – især når offentlige midler og fremtidige affaldstakster er på spil, vil Naalakkersuisut sikre dette ved at optage forslag til Inatsisartut med at ændre lovgivning til at kunne opfylde dette med lov, således de kommuner, der ikke medlemmer også bliver tilgodeset i lovgivningen til at kunne løfte opgaven med affaldshåndtering.

Spørgsmålene kræves skriftligt besvaret indenfor ti (10) arbejdsdage. I tvivlsspørgsmål omkring oversættelsen skal der tages udgangspunkt i den grønlandssproget version.